

Nr. 2 winter 2016

De Dirigent

Daniele Gatti: carrière maak je op Wall Street

Jureren: bias, zin en onzin

Houtkamp: ik wil uitvoeren wat ik mooi vind

De Dirigent is een uitgave van de Bond van Orkest-dirigenten en Instructeurs

Good Practice

Robbert Houtkamp licht tipje van succesluer op

In 2009 en 2013 won Robbert Houtkamp met slagwerkgroep Cadenza Twello het WMC. En in 2015 stonden ze in de finale van het NK. Wat maakt deze dirigent zo succesvol? Hieke van Hoogdalem zocht hem op.

Door Hieke van Hoogdalem

Houtkamp is de bescheidenheid zelve. Vraag je hem wat hij zijn collega's adviseert om ook zo succesvol te worden, dan antwoordt hij: 'Ik ga geen tips geven; dat voelt ongemakkelijk. Ik heb superveel respect voor ze en zou niet weten wat ik moet zeggen. Zij zijn al goed.' Maar al pratend komen er toch heel wat ideeën naar boven waar andere dirigenten mee kunnen spelen.

Allereerst werkt Houtkamp hard en haalt hij het onderste uit de orkestkan. Hij weet wat hij wil bereiken en gaat daar vol voor. 'Dat is niet per se een concours winnen, maar wél het beste resultaat uit de musici halen.' Een visie hebben – daar begint het dus mee. Een goede voorbereiding helpt daarbij, al moet je die ook kunnen loslaten als dat nodig is, vindt hij. Uiteraard is vasthoudendheid ook een prettige eigenschap. Want een visie hebben zonder daaraan vast te houden, brengt je alsnog niet ver. 'Als ik niet meer krijg wat ik wil na een repetitie-

periode, dan zou ik beslissen om niet door te gaan met het betreffende ensemble. Ambities van mezelf en een ensemble spreek ik af bij de sollicitatie en daar houd ik me aan. Als het niet blijkt te passen, moet een van de partijen dat uitspreken. Communiceer open en eerlijk met elkaar. Die eerlijkheid kost je soms je baan, maar mijn advies is: blijf desondanks trouw aan jezelf – houd vast aan wat jij wil bereiken. Anders houd je het niet vol. Doe wat je leuk vindt.'

Dat geldt natuurlijk ook voor de ensembleleden. Waarom zitten zij in Cadenza? Cadenza Twello begon in 2002 als jeugdband. Van de toenmalige leden is maar liefst 80% nog steeds actief – nu als volwassen amateurslagwerkers van hoog niveau. Dat zegt wel wat. Houtkamp: 'Het is een hecht collectief dat groot en goed geworden is. De leden zijn fanatiek. Het is geen recreatieband, de muzikanten gaan echt voor het resultaat. Ook de jeugdafdeling werkt vanuit dat idee. Je moet ervoor willen werken. Je hoeft niet supergoed te zijn, maar er wordt wel wat geëist van je.' Voor hoog niveau gaan – dat is dus 'doen wat je leuk vindt' als het aan Cadenza en Houtkamp ligt.

Om het ook leuk te houden, is het heel belangrijk om eerlijk te zijn, vindt hij. 'Je moet altijd door een deur kunnen met al je muzikanten. Iemand zei ooit: Zonder band geen band. Goede musici zonder chemie geeft alsnog geen goed resultaat. En die chemie kun je creëren door eerlijk te zijn tegen elkaar.'

En hoe krijg je je muzikanten zo ver dat ze doen wat jij wil? Houtkamp: 'Ze zeggen echt niet de hele tijd

ja en amen, dus dat is nog wel eens een uitdaging. Iedereen motiveren betekent de musici per persoon anders benaderen. Kijk naar wie je voor hebt.' En zijn werkwijze? 'Snel repeteren, tempo, vaart. Geen eindeloos geklets.' En soms ruilt Houtkamp met een andere dirigent van ensemble. Dat brengt een frisse blik en dito wind, wat een ensemble verder kan helpen. 'Maar ik zeg nooit tegen een collega dat hij iets zus of zo 'moet' aanpakken. Hij of zij is zelf ook professioneel, dus ik zeg alleen hoe ik het zou doen.'

Geen muziekcommissie

Robbert Houtkamp kiest graag zelf de muziek uit. 'Van een muziekcommissie krijg je alleen maar meer meningen. Ik wil uitvoeren wat ik mooi vind. Soms vraag ik me hardop af of de slagwerkers dat wel kunnen spelen. Dan willen ze zich niet laten kennen en gaan ze extra hard aan de slag. Hierdoor komen ze steeds een stapje verder, wat ook weer goed is voor hun zelfvertrouwen. Leden mogen natuurlijk iets niet mooi vinden, als ik het maar niet merk. Ik zeg altijd: 'Als je een kind alleen maar hagelslag laat eten, lust het alleen maar hagelslag. Bij mij krijg je absoluut hagelslag, maar proef je ook andere dingen.' En juist het hele menu maakt spelen

bij ons zo lekker, iedereen komt aan z'n trekken.' Voor alle andere activiteiten werkt Houtkamp overigens graag met commissies.

Hij wil met al zijn groepen steeds een stapje verder komen. Daarvoor doet hij mee aan concoursen. 'Iedereen weet: wie naar een doel toe werkt, groeit sneller qua niveau. Maar wat ik belangrijk vind, is niet zozeer groeien naar het hoogste niveau op zich. Ik wil doorgroeien naar het hoogste niveau dat in mijn muzikanten zit. Vooral de weg naar het doel is leerzaam: nieuwe werken, nieuwe technieken, klanken, kleuren en componisten komen voorbij. Dat is nieuw en uitdagend voor mij én de musici. Het gave is: de wereld van de slagwerkgroepen heeft de laatste vijftien jaar een ongelooflijke ontwikkeling doorgemaakt. Trad je destijds op met een paar twee-octaafs marimba's, nu heb je al gauw een vrachtwagen vol materiaal nodig. Er is veel repertoire bij gekomen, doordat compositieopdrachten worden gegeven en stukken worden gearrangeerd voor slagwerkgroepen; en het klankspectrum is héél groot geworden. Er is kortom nog genoeg interessants om slagwerkgroepen en jezelf als dirigent mee uit te dagen.'

www.cadenzatwello.nl